

Dosarul nr. 2ac-415/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (Judecător Secrieru Iraida)

DECIZIE

21 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Bulgac Lidia
Panov Ana și Dașchevici Grigore
Chiselița Alina

examinînd în ședință publică cererea de apel declarată de avocatul Danilescu Tatiana, în interesele apelantului SRL „Megavil Grup”, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ICS „Natur Bravo” SA către SRL „Megavil Grup” privind încasarea datoriei contractuale în mărime de 2 251 640,10 lei; penalității în mărime de 753 700,81 lei, pentru perioada 11.04.2018 - 25.09.2018; dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, pentru perioada 01.06.2017 - 20.02.2019; venitului ratat în mărime de 258 991,39 lei; bonusului achitat în surplus în mărime de 620 850,44 lei; și a cheltuielilor de judecată

CONSTATĂ:

Circumstanțele cauzei:

La data de 17 septembrie 2018 ICS „Natur Bravo” SA a înaintat o cerere de chemare în judecată către SRL „Megavil Grup” privind încasarea datoriei contractuale, penalității, dobânzii de întârziere, venitului ratat, bonusului achitat în surplus și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 02.01.2017 părțile au încheiat contractul de vânzare cumpărare nr.*****. În temeiul clauzelor contractuale, art. 2 din contract, cumpărătorul s-a obligat să transmită iar vânzătorul s-a obligat să recepționeze marfa și să achite prețul în termenii prevăzuți în clauzele contractuale și anume conform pct. 7.4 al contractului - în decurs de 60 zile de la data înaintării facturii fiscale. Indica reclamantul că până la data de 24.03.2018 a livrat pârâtului marfă în valoare de 6 539 800,35 lei, conform facturilor fiscale emise în acest sens. Afirmă reclamantul că, pârâtul a achitat pentru marfa procurată doar suma de 3 150 000 lei, acumulând o datorie. Invoca reclamantul că la situația din 28.05.2018 pârâtul este obligat să achite pentru producție conform contractului nr. *****, suma de 3 389 800,35 lei, menționând că până la 28.05.2018 pârâtul nemotivat refuză de a achita datoria formată pe contractul sus menționat, prejudiciindu-l material considerabil pe reclamant, chiar dacă facturile fiscale sunt semnate și recunoscute de către ultimul și care servesc drept dovadă a neonorării obligațiilor sale. Solicita reclamantul încasarea din contul pârâtului a datoriei în sumă de 3 409 675,99 lei și cheltuielile de judecată.

În cadrul examinării cauzei reclamantul și-a concretizat cerințele. Astfel, conform cererii de concretizare, reclamantul a făcut referire la pct. 8.1 al contractului, prin care părțile au stabilit penalitate de întârziere în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere (dacă întârzierea este de mai mult de 11 zile calendaristice), ceea ce conform calculelor constituie o sumă în mărime de 707 397,92 lei. Totodată, reclamantul a făcut trimitere la prevederile art. 619 Cod civil

invocând dreptul la dobândă de întârziere în sumă de 409 226,73 lei.

A solicitat reclamantul conform cereri de concretizare încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 3 253 278,10 lei, penalității de întârziere în sumă de 707 397,92 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 409 226,73 lei, taxei de stat în mărime de 50 000 lei, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2 325,95 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 lei (f.d.106, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 06 noiembrie 2018, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reprezentantului pârâtului SRL „Megavil Grup”, avocatul Danilescu Tatiana privind scoaterea de pe rol a cauzei civile nominalizate. Totodată, a fost primită în procedură cererea reclamantului privind concretizarea acțiunii (f.d. 119-122, vol. I).

La data de 06.12.2018 reclamantul a mai depus o cerere de concretizare, prin care a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 2 253 278,10 lei, penalității de întârziere în sumă de 753 700,81 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 625 624,78 lei, taxa de stat în sumă de 50 000 lei, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2 325,95 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 lei (f.d. 191, vol. I).

În continuare, reclamantul a mai depus o cerere de concretizare a pretențiilor și a solicitat încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 2 253 278,10 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 753 700,51 lei, dobânda de întârziere în sumă de 679 209,58 lei, venitul ratat în mărime de 258 991,39 lei, bonusul achitat în surplus în sumă de 620 850,44 lei, taxa de stat în sumă de 50 000 lei, cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2 325,95 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 lei. Suplimentar la invocările din cererile anterioare, a indicat reclamantul în cererea de concretizare că pârâtul nu și-a îndeplinit obligațiile asumate conform contractului și anume nu a îndeplinit planul de vânzări pentru anul 2017, conform pct. 7.6 și 8.3 al contractului. Astfel, susținea reclamantul că este în drept să pretindă compensarea sumei bonusului achitat în surplus în mărime de 620 850,44 lei, precum și venitul ratat în sumă de 258 991,39 lei. Considera reclamantul că, pârâtul a recunoscut, în răspunsul nr.01-15/05 din data de 22.02.2018, că nu a îndeplinit planul de vânzări pentru anul 2017, precum și primirea în avans a retrobonusului în sumă de 1 702 153,98 lei. Totodată, în cererea de concretizare reclamantul a prelungit termenul de calculare a dobânzii de întârziere (f.d. 220, vol. I).

Astfel, la data de 20.02.2019 reclamantul a mai depus o cerere de concretizare a pretențiilor. Conform ultimei cereri de concretizare, a solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului a datoriei în mărime de 2 251 640,10 lei, penalității de întârziere în mărime de 753 700,81 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, venitul ratat în mărime de 258 991,39 lei, bonusului achitat în surplus în sumă de 620 850,44 lei, taxei de stat în mărime de 50 000 lei, cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 lei (f.d. 242, vol. I).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS „Natur Bravo” SA a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul SRL „Megavil Grup” în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA a datoriei conform contractului de vânzare cumpărare nr. ***** din data de 02.01.2017 în sumă de 2 251 640,10 lei, penalității de întârziere în mărime de 753 700, 81 lei, dobânda de întârziere în sumă de 700 218,18 lei, sumei de 620 850, 44 lei – cu titlu de bonus achitat în surplus, taxa de stat în sumă de 50 000 lei; cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare în suma de 2 325,95 lei și 15 000 lei cu cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 4 393 735, 48 lei. În rest, în partea încasării venitul ratat, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 42; 48-62, vol. II).

Solicitarea apelantului:

La data de 22 aprilie 2019 avocatul Danilescu Tatiana, în interesele apelantului SRL „Megavil Grup”, a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și a încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 06 noiembrie 2018 (f.d. 64, vol. II)

La data de 22 iulie ***** avocatul Danilescu Tatiana a depus cererea de apel motivată, solicitând casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 06 noiembrie 2018 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019 ca neîntemeiate și dispunerea scoaterii de pe rol a cererii înaintate de ÎCS „Natur Bravo” SA din motivul nerespectării căii prealabile de soluționare a litigiului prevăzut în contractul nr. ***** din 02.01.2017 (f.d. 75-83, vol. II).

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea atacată cu apel a fost pronunțată la 25 martie 2019 (f.d. 42, vol. II), iar apelul a fost depus la ***** (f.d. 64, vol. II), motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus în termen.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel apelantul SRL „Megavil Grup” a invocat că nu este acord cu hotărârea primei instanțe și cu încheierea emisă la data de 06 noiembrie 2018, le consideră ca fiind adoptate fără a fi examinate toate circumstanțele de fapt și de drept, și în consecință sunt neîntemeiate

În opinia apelantului, cererea de chemare în judecată urmează a fi scoasă de pe rol din motivul nerespectării procedurii de soluționare prealabilă a litigiului. Susține apelantul că analizând conținutul cererii de chemare în judecată, constată că ÎCS „Natur Bravo” SA induce instanța în eroare când afirmă că adresarea unei somații apelantei nu este necesară, invocând drept temei legal prevederile art. 617 alin. (2) lit. a), g) Cod civil. Or, după părerea apelantului aceasta norma legală se referă la punerea în întârziere a debitorului și nicidecum la o soluționare extrajudiciară a unui litigiu, or, adresarea unei somații ar reprezenta o modalitate de soluționare a litigiului pe cale amiabilă și de respectare a art. 9 din Contractul nr. *****.

Menționează apelantul că la cererea de chemare în judecată, reclamantul anexează o somație, din textul căreia se constată că aceasta se referă la situația din data de 10.04.2017, dată la care se înregistra o datorie în sumă de 3 056 091,63 lei. Consideră apelantul că această somație nu este relevantă cauzei. Respectiv, în opinia apelantului, în situația când părțile prevăd în contractul încheiat respectarea unei proceduri prealabile de soluționare a litigiilor apărute, în conformitate cu prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) CPC cererea urma să fie restituită din motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară prevăzută de contractul părților. Consideră că încheierea din 06 noiembrie 2018 este neîntemeiată și urmează a fi casată.

Referitor la hotărârea contestată, apelantul a invocat că „Megavil Grup” SRL nu s-a eschivat de la obligația de plată față de intimată. Menționează că după cum se constată din actele anexate la materialele cauzei, aceasta efectua plăți către ÎCS „Natur Bravo” SA regulat, în dependență de situația financiară, care a fost direct afectată de neonorarea de către ÎCS „Natur Bravo” SA a obligațiilor contractuale asumate la semnarea Contractului nr. ***** din 02.01.2017.

Susține apelantul că actele de verificare prezentate de ÎCS „Natur Bravo” SA, nu erau

confirmate de „Megavil Grup” SRL, iar din documentele primare (facturile) anexate nu reiese datoria solicitată. Iar, în lipsa acestor acte, după părerea apelantului, era neclară poziția reclamantei. Aceasta solicita a fi încasată sumă de 2253278,10 lei, menționând că se confirmă prin facturile anexate, însă prin facturile anexate se confirmă o datorie de 774 092,50 lei.

Menționează apelantul că pe perioada examinării cauzei, „Megavil Grup” SRL a achitat 1 100 000 lei, fapt confirmat și de ÎCS „Natur Bravo” SA. În dispozițiile de plată nu era specificat exact ce factură închid acestea, respectiv se aplică prevederile 586 Cod civil, conform căruia plata efectuată stinge datoria care ajunge prima la scadență. Respectiv, „Megavil Grup” SRL recunoaște că din suma totală a facturilor anexate la materialele cauzei nu a fost achitată suma de 774 092,50 lei, celelalte facturi anexate fiind achitate, fapt confirmat prin ordinele de plata anexate.

Menționează apelantul că la solicitările „Megavil Grup” SRL de livrare a producției, reprezentanții companiei erau informați despre lipsa producției în stocul producătorului. Respectiv, în asemenea condiții, nerealizarea planului de vânzări este o consecință directă a neonorării de către ÎCS „Natur Bravo” SA a obligațiilor contractuale asumate și nicidecum nu poate fi imputată apelantei, or, acesta nu putea îndeplini planul fără a-i fi furnizată producția. După părerea apelantului, în asemenea circumstanțe este abuzivă solicitarea de încasare a venitului ratat sau a bonusului convenit.

În concluzie, raportând circumstanțele expuse anterior la prevederile art. 602 Cod Civil, constata apelantul că imposibilitatea de plată la termen, este o consecință a neonorării obligațiilor contractuale (pct. 4.6.) de către ÎCS „Natur Bravo” SA. Aceasta, contrar prevederilor contractului a livrat producție altor entități ceea ce a influențat negativ planificările de comercializare, dat fiind faptul că pe piață existau și alți comercianți care realizau producția ÎCS „Natur Bravo” SA.

Reiterează apelantul că ÎCS „Natur Bravo” SA invocă nerealizarea planului de vânzări, când această nerealizare se datorează și faptului că acesta nici nu a avut stocul necesar pentru a acoperi planul, astfel că iarăși neonorarea obligații contractuale de realizare a planului este o consecință a neonorării de către ÎCS „Natur Bravo” SA a obligațiilor asumate.

Cu referire la solicitarea de încasare a dobânzii de întârziere, apelantul menționează faptul că reclamanta prezintă un calcul a penalității și dobânzii de întârzierii și pentru plățile făcute cu oarecare întârzieri până la data depunerii cererii în instanță.

Invocă apelantul că reieșind din faptul că la primirea executării cu întârziere a obligațiilor, ÎCS „Natur Bravo” SA nu și-a rezervat expres dreptul de plată a dobânzii de întârziere, acesta nu mai este în drept să o solicite pentru plățile acceptate până la adresarea în instanță.

Opinează apelantul că instanța de fond eronat a apreciat argumentele prezentate de apelant cât și prevederile actelor normative. Or, nesemnăt de către părți, actul de verificare nu are o forță probatorie fără documentele contabile primare (facturile fiscale) anexate la acesta. Respectiv instanța de fond a pus la baza unei decizii de încasare a datoriei, un act care nu are nici o valoare juridică, fără ca la acesta să fie anexate documentele primare.

În ceea ce privește admiterea capătului de cerere privind încasarea penalității, dobânzii de întârziere, venitului ratat și întoarcerea bonusului, instanța le-a admis în totalitate, argumentând că apariția în comerț a mărcii reclamantului de la alți distribuitori, nu poate fi reținută, or, din fotografiile anexate la dosar, deși se deduce producția reclamantului, nu se poate aprecia perioada expunerii acesteia. Susține apelanta că din toate probele anexate de „Megavil Grup” SRL care confirmă cu certitudine livrările de către ÎCS „Natur Bravo” SA către alți agenți economici pe perioada valabilității contractului încheiat cu „Megavil Grup” SRL, instanța a dat o

apreciere doar pozelor. Copiile facturilor fiscale și a corespondenței care stabilesc cu certitudine vinovăția intimatului, inclusiv perioada acestor livrări, nu au fost apreciate în nici un fel de către instanța de fond. Invocă apelantul că pe parcursul examinării cauzei în fond, reprezentantul „Natur Bravo” SA nu a negat livrările către alți agenți economici. Contrar acestor circumstanțe instanța de fond reține răspunderea „Megavil Grup” SRL pentru neonorarea obligațiilor contractuale.

Reprezentantul apelantului „Megavil Grup” SRL, avocatul Danilescu Tatiana în ședința de judecată a susținut cererea de apel, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului ÎCS „Natur Bravo” SA, avocatul Munteanu Oleg a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind reprezentanții părților prezenți în ședința de judecată, studiind și analizând materialele anexate la dosar, verificând argumentele invocate întru susținerea poziției în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul Civil atestă că apelul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea în partea casată a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Potrivit art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Conform art. 117 alin.(1) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În temeiul art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar în conformitate cu prevederile art. 130 alin.(1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Din materialele cauzei instanța de apel a stabilit cu certitudine că, la data de 02.01.2017 părțile au încheiat contractul de vânzare cumpărare nr. ***** (f.d. 9-13, vol. I). În articolul/capitolul II al contractului, se indică obiectul acestuia și anume că vânzătorul se obligă să transmită în proprietatea cumpărătorului producție conservată, sucuri și nectaruri, iar

cumpărătorul s-a obligat să primească marfa și să achite prețul conform modului stabilit în contract. În pct. 3 al contractului părțile au stabilit că cantitatea și prețul mărfii se stabilesc în anexa la contract, care este parte componentă a acestuia. Asortimentul și cantitatea mărfii urmând ca cumpărătorul să o coordoneze cu vânzătorul cu 5 zile înaintea începerii lunii calendaristice prin metoda de înaintare a comenzii preliminară lunară. În continuare, în pct. 4 al contractului părțile au stabilit modalitatea de livrare a mărfii, pct. 5 - ambalajul, pct. 6 – calitatea mărfii, pct. 7 - prețul și modalitatea de achitare, pct. 8 - răspunderea părților; pct. 9- soluționarea litigiilor, iar pct. 10 reglementează cazurile de lipsă a răspunderii - forța majoră, în pct. 11 fiind indicate alte condiții.

Înainte de a se adresa în instanța de judecată cu prezenta acțiune, ÎCS „Natur Bravo” SA a expediat în adresa „Megavil Grup” SRL o somație, solicitând până la data de 23 aprilie 2018 să fie stinsă integral datoria acumulată de „Megavil Grup” SRL față ÎCS „Natur Bravo” SA în sumă de 3 056 091, 63 lei, însă somația a rămas fără răspuns (f.d. 63, vol. I).

La data de 17 septembrie 2018 ÎCS „Natur Bravo” SA a înaintat cerere de chemare în judecată către „Megavil Grup” SRL, cu concretizările ulterioare solicitând încasarea din contul pârâtului:

- datoria în mărime de 2 251 640,10 lei;
- penalități de întârziere în mărime de 753 700,81 lei;
- dobânda de întârziere în mărime de 700 218,18 lei;
- venitul ratat în mărime de 258 991,39 lei;
- bonusul achitat în surplus în sumă de 620 850,44 lei;
- taxa de stat în mărime de 50 000 lei;
- cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare în mărime de 2 325,95 lei;
- cheltuieli de asistență juridică în mărime de 15 000 lei (f.d. 242, vol. I).

În cadrul examinării cauzei în prima instanță reprezentantul pârâtului a indicat despre existența datoriei doar în sumă de 774 092,50 lei, conform facturilor fiscale prezentate de reclamant la cererea de chemare în judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță avînd ca obiect încasarea datoriei contractuale, penalității, dobânzii de întârziere, veniturului ratat, bonusului achitat în surplus și a cheltuielilor de judecată, s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii cu admiterea parțială a acesteia (f.d. 42, vol. II).

Instanța de apel menționează că din conținutul cererii de apel motivate, rezultă că hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019 a fost contestată în partea admiterii acțiunii, adică în partea în care s-a dispus încasarea datoriei, penalității de întârziere, dobânzii de întârziere, bonusului achitat în surplus și a cheltuielilor de judecată (f.d. 75-83, vol. II).

Prin urmare, prin prisma art. 373 alin. (2) CPC, care statuează expres că în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces, prezenta cauză urmează a fi examinată sub aspectul legalității și temeiniciei hotărîrii în partea enunțată.

Verificînd argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău consideră criticile invocate parțial întemeiate, și anume în partea ce ține de încasarea dobânzii de întârziere.

Astfel, Colegiul civil reține că conform art. 753 alin. (1) Cod civil (aici și în continuare sunt indicate prevederile normelor legale în redacția până la sesizarea instanței de judecată cu

prezenta acțiune), prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Conform art. 512-514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii, iar în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Conform art.572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Colegiul civil reține ca fiind întemeiate constatările primei instanțe în vederea stabilirii existenței datoriei „Megavil Grup” SRL față de ÎCS „Natur Bravo” SA. Astfel, într-adevăr, se constată că în vederea demonstrării temeiniciei pretențiilor înaintate față de pârât, reclamantul a prezentat un șir de facturi fiscale (f.d. 14-37, vol. I), facturile date nefiind negate de pârât, care însă a invocat achitarea parțială a acestora și existența datoriei conform sumei recunoscute indicate supra. Totodată, Colegiul civil reține ca fiind veridice și probele prezentate de pârât în vederea susținerii poziției sale procedurale, și anume ordinele de plată din partea pârâtului către reclamant (f.d. 38-62, 88-104 vol. I), însă pârâtul nu a ținut cont de faptul că sumele conform ordinelor de plată prezentate, au fost deduse din suma datoriei totale a pârâtului pretinsă de către reclamant, în acest sens fiind înaintate cererile de concretizare în care reclamantul a micșorat datoria solicitată inițial. În urma ultimei concretizări, reclamantul a pretins existența datoriei în mărime de 2 251 640,10 lei (f.d.243, vol. I).

În concluzia celor indicate supra, instanța reiterează că în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine existența între părți a relațiilor contractuale, executarea corespunzătoare a obligațiilor de către reclamant, în situația în care livrarea mărfii conform cantității invocate de reclamant nu a fost negată de pârât. Precum s-a stabilit și neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale de către pârât, care, deși a recepționat marfa conform invocărilor reclamantului, nu a achitat integral prețul, înregistrând datorie, iar suma datoriei, instanța o reține conform invocărilor reclamantului, aceasta fiind confirmată prin actul de verificare dintre părți care urmează să fie reținut în modul corespunzător fiind întocmit conform prevederilor legale, și în situația când probe contrare nu au fost prezentate, pârâtul neprezentând probe din care ar rezulta lipsa datoriei și/sau existența altei datorii conform invocărilor sale, motivarea sumei recunoscute de pârât neputând fi reținută, acesta neprezentând în ședința de judecată un act contabil din care ar rezulta suma recunoscută, iar achitățile invocate au fost reflectate de reclamant în evidența contabilă și deduse de acesta. Corespunzător, Colegiul civil consideră că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă privind încasarea din contul „Megavil Grup” SRL în beneficiul ÎCS „Natur Bravo” SA cu titlu de datorie a sumei în mărime de 2 251 640,10 lei.

Nu poate fi reținut argumentul apelului, precum că instanța de fond pune la baza unei decizii de încasare a datoriei un act care nu are nici o valoare juridică (actul de verificare nesemnlat de părți) și fără ca la aceste să fie anexate documentele primare. Or, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară. Astfel, analizând probatoriul cauzei, Colegiul civil consideră că urmează a fi reținute ca fiind întemeiate argumentele intimatului precum că acțiunile „Megavil Grup” SRL în cadrul raporturilor contractuale între părți, nu corespund unei conduite de bună credință în calitate de partener contractual al intimatului și în calitate de parte în proces, care este

obligată și prin lege să respecte principiul bunei-credințe ce guvernează raporturile juridice, să aibă un comportament de corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți în raporturile juridice stabilite. Materialele dosarului denotă că într-adevăr, actul de verificare prezentat de reclamant este semnat numai de către reprezentantul reclamantului, însă acel fapt că actul nominalizat nu este semnat și de pârât, nu înseamnă că acesta nu este veridic. Or, în circumstanțele în care „Megavil Grup” SRL considera că actul de verificare prezentat de ÎCS „Natur Bravo” SA nu corespunde realității, apelantul urma să prezinte instanței varianta actului, care în opinia acestuia ar fi fost corectă. Iar, acel fapt că unele facturi anexate la dosar și în baza cărora a fost bazată acțiunea, nu au fost incluse în Actul de verificare, cu care însuși apelantul nu este de acord, nu pot servi ca temei de respingere a acțiunii de încasare a datoriei. Or, în conformitate cu prevederile art. 8.2 din contractul încheiat între părți, părțile contractante sunt obligate lunar să întocmească actele de verificare, în timp ce materialele speței denotă că pârâtul se eschiva de la executarea acestei obligații contractuale, la dosar fiind anexate Actele de verificare întocmite de reclamant și nesemnate de pârât. Mai mult ca atât, „Megavil Grup” SRL nu a contestat în ordinea stabilită de Lege actul judiciar nominalizat, fapt care urmează a fi apreciat de instanță ca acord tacit cu sumele indicate. Or, apelantul nu a prezentat instanței un Act de verificare și un calcul desfășurat din care ar rezulta că, înscrisurile prezentate de reclamant în susținerea acțiunii înaintate, nu corespund realității. În circumstanțele create este îndubitabil faptul temeiniciei pretenției reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a datoriei în suma solicitată prin acțiunea concretizată, sumă justificată atât prin facturile fiscale cât și prin Actul de verificare. Iar, argumentele apelului în vederea demonstrării greșelilor admise în calcularea sumei restante, nu pot fi reținute de instanță, or, ține de obligația pozitivă a debitorului de a demonstra stingerea datoriei față de creditor, circumstanțe care nu s-au demonstrat la caz, or apelantul face trimitere la niște probe incerte.

Colegiul civil reține că în conformitate cu prevederile art. 624 alin. (1) din Codul civil (în redacție de până la 01.03.2019), clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Conform art. 624 alin. (3) din Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Conform pct. 8.1. din contractul nr. ***** din 02.01.2017, în caz de întârziere a plății, „vânzătorul” are dreptul să penalizeze „cumpărătorul” cu 0,1 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere (dacă întârzierea constituie 11 zile și mai mult).

Astfel, având în vedere faptul că prin încheierea contractului părțile și-au asumat și obligația că, în cazul achitării cu întârziere a mărfii livrate vor purta și răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, judecătorul primei instanțe corect a ajuns la concluzia de a admite și cerința reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a penalității în mărime de 753 700,81 lei pentru perioada de întârziere de 169 de zile.

Prin urmare, în circumstanțele în care s-a constatat temeinicia pretenției reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a datoriei în mărime de 2 251 640,10 lei, subsecvent, în conformitate cu prevederile art. 624 (în redacția de până la 01.03.2019) corect a fost admisă și pretenția acestuia privind încasarea din contul pârâtului a penalității de întârziere, or, însuși apelantul a confirmat că plățile au fost efectuate cu întârziere. Astfel, prima instanță corect a ajuns la concluzie că penalitatea urmează a fi încasată pentru perioada 11 aprilie 2018 (comunicarea somației) – 25 septembrie 2018 (data cât pârâtul a aflat despre existența pe rolul

instanței a acțiunii, f.d. 77, vol. I), adică pentru 169 zile. Iar, conform calculelor efectuate de programul specializat cu luare în considerare a prevederilor 8.1. din Contractul încheiat între părți, s-a stabilit că suma care urmează a fi achitată de pârâtul-apelant cu titlu de penalitate de întârziere constituie 753 700, 81 lei (f.d. 202, vol. I).

Cu referire la pretenția de încasare a dobânzii de întârziere, instanța o consideră neîntemeiată și pasibilă a fi respinsă din următoarele considerente.

Colegiul civil reține că, potrivit art. 38 din Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15.11.2018, dispozițiile art. ***** (după renumerotare art. 942-945 din Codul civil, introduse prin Legea nr. 133/2018), se aplică, începînd cu 1 martie 2019, și obligațiilor izvorîte din contracte încheiate înainte de 1 martie 2019 sau din alte temeuri survenite înainte de 1 martie 2019.

Astfel, potrivit art. 942 Cod civil (în redacția din 01.03.2019), în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobîndă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobînzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

În același timp, Colegiul civil consideră oportun de a reitera la caz prevederile art. 942 alin. (4) Cod civil (în redacția din 01.03.2019), care indică expres că în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întârziere.

Astfel, Colegiul civil consideră că odată ce, după intrarea în vigoare la 01.03.2019 a modificărilor la Codul civil, dispozițiile art. 942 alin. (4) Cod civil sunt aplicabile și contractelor încheiate înainte de această dată, cum este și cazul din speța dată, și avînd în vedere faptul că instanța a admis pretenția reclamantului privind încasarea penalității de întârziere, este inadmisibilă dispunerea încasării concomitente și a dobînzii de întârziere.

Cu privire la pretenția reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a bonusului achitat în surplus în sumă de 620 850,44 lei, Colegiul civil reține următoarele.

În conformitate cu pct. 8.3 din contractul de vânzare-cumpărare, cumpărătorul poartă răspundere deplină pentru realizarea Planului de vânzări pentru perioada de valabilitate a contractului de vânzare cumpărare a producției conservate conform anexelor la contract. În cazul neexecutării planului de vânzări de către Cumpărător în volum mai mare de 5 % pentru fiecare poziție indicată în anexa nr. 3 a contractului, Cumpărătorul se obligă să compenseze Vânzătorului venitul ratat de la volumul producției nerealizate ceea ce constituie 25 %.

Totodată, conform pct. 7.7. din contractul nominalizat, în anexă nr. 1 la prezentul contract, părțile au stabilit condițiile financiare specifice, prestate cumpărătorului de către vânzător, la discreția vânzătorului și cu acordul cumpărătorului. Condițiile financiare pot fi exprimate în formă de bonusuri, reduceri la prețul producției, etc.

Conform Anexei nr. 1 la contractul de vânzare-cumpărare, bonusul de la suma mărfii livrate (producție Delicios NB Premium) pentru o lună constituie *****. Conform pct. 5 din Anexa nr. 1, pentru încălcarea clauzelor acordului nominalizat, vânzătorul are dreptul să înceteze

achitarea bonusului și cumpărătorul nu are dreptul să pretindă la achitățile respective (f.d. 239, vol. I).

Totodată, s-a stabilit că în baza facturilor fiscale ÎCS „Natur Bravo” SA a achitat conform Anexei nr. 1 la contractul de vânzare-cumpărare nr. ***** și pct. 7.6 al aceluiași contract, bonus în mărime de *****, ceea ce constituie 1 729 206,89 lei, calculat în raport cu planul de vânzări semnat la 09/01/2017, transferul sumelor respective pe contul apelantului fiind confirmat prin extrasul din programul contabil 1C (f.d. 229-231, vol. I).

La data de 22 ianuarie 2018 în adresa „Megavil Grup” SRL a parvenit pretenția de la ÎCS „Natur Bravo” SA, prin care ultimul a solicitat restituirea în adresa companiei a sumei bonusului achitat în surplus, în valoare de 620 850,44 lei (f.d. 221 verso, vol. I). Prin răspunsul la pretenție, expediată în adresa vânzătorului la data de 22 februarie 2018, ultimului i s-a comunicat că „Megavil Grup” SRL respinge ca neîntemeiată și nejustificată pretenția și propune alegerea unei proceduri prin negocieri pe cale amiabilă în vederea soluționării divergențelor de acest gen, care necondiționat ar ridica prestigiul ambelor companii pe piața conservăției, respectiv ar aduce beneficii materiale, iar în final obținerea admirației și respectul consumatorului de produs (având ca punct de reper, perioada anilor 2007-2015).

Colegiul civil reține că în conformitate cu prevederile art. 666 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

În conformitate cu prevederile art. 667 Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege. Obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor când obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol. Părțile pot încheia contracte care nu sînt prevăzute de lege (contracte nenumite), precum și contracte care conțin elemente ale diferitelor contracte prevăzute de lege (contracte complexe).

Prin urmare, odată ce reprezentantul împuternicit al „Megavil Grup” SRL a aplicat semnătura olografă atât pe contractul de vânzare-cumpărare, cât și pe Acordul de distribuție nr. 17014/A din 02.01.2017 și Anexa nr. 1, Colegiul civil ajunge la concluzie că prima instanță corect a stabilit că sunt întrunite temeiuri legale pentru obligarea apelantului de a restitui în contul intimatului ÎCS „Natur Bravo” SA a sumei în mărime de 620 850,44 lei cu titlu de bonus achitat în surplus, or, apelantul nu a demonstrat instanței că planul stabilit pentru anul 2017 nu a fost executat din vina vânzătorului.

Instanța nu se va expune în privința temeiniciei și legalității hotărârii primei instanțe în privința pretenției ce ține de încasarea din contul pârâtului a venitului ratat în mărime de 258 991,39 lei. Or, prin cererea de apel apelantul nu pretinde la netemeinicia pretențiilor formulate de ÎCS „Natur Bravo” SA, prin urmare prin prisma art. 373 CPC, instanța nu este îndreptățită să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii în partea cu care apelantul nu a exprimat dezacordul, or pretenția respectivă a fost respinsă de către prima instanță.

Colegiul civil respinge ca neîntemeiat argumentul apelului, precum că încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 06 noiembrie 2018 urmează a fi casată, deoarece cererea de chemare în judecată urma a fi scoasă de pe rol din motivul nerespectării procedurii prealabile de soluționare a litigiului, cum prevede contractul de vânzare-cumpărare. Or, într-adevăr, pct. 9.1 din contractul de vânzare-cumpărare indică precum că litigiile apărute legate de prezentul

contract sau în legătura cu executarea acestuia, după posibilitate se vor rezolva prin tratative, însă, clauza contractuală nu obligă părțile contractuale la respectarea procedurii prealabile. Mai mult ca atât, probatoriul cauzei denotă că înainte de a se adresa în instanța de judecată cu prezenta acțiune, reclamantul a expediat în adresa pârâtului o somație, însă la care nu a primit vreun răspuns (f.d. 63, vol. I). Prin urmare, prima instanța just a ajuns la concluzie că nu sunt întrunite temeiuri de a dispune scoaterea cererii de pe rol.

Ce ține de pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform prevederilor 90 lit. h) și i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de executare a actelor judiciare și cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1), (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

Conform art. 96 alin. (1), (1/1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței și ținând cont de faptul că în speță s-a constatat temeinicia parțială a acțiunii, Colegiul civil ajunge la concluzie că prima instanța corect a stabilit temeinicia cerințelor reclamantului privind încasarea din contul pârâtei a taxei de stat proporțional pretențiilor admise, cheltuielilor de executare și a cheltuielilor de asistență juridică în mărimea solicitată de avocat.

Nu poate fi reținut argumentul apelului, precum că solicitarea de încasare din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată și anume a onorariului avocatului, este una exagerată. Or, în hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.25 din 28 iunie 2004 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile, este prevăzut că pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; l) alți factori, la discreția instanței. Astfel, analizând actele prezentate de avocat în vederea justificării cheltuielilor suportate de clientul său, luând în considerare complexitatea cauzei și rezultatul obținut în urma examinării dosarului de către instanțele de judecată, Colegiul civil consideră că prima instanță just a ajuns la concluzie de a admite integral

cerința reclamantului de încasare din contul pârâtului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 lei, or, la caz realitatea cheltuielilor suportate este confirmată prin ordinul de plată nr. 3667 din 21.11.2018 (f.d. 193, vol. I), sumă care este rezonabilă în condițiile descrise.

Din considerentele menționate, Colegiul apreciind concluziile instanței de fond în partea contestată ca neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei și cadrului legal aplicabil speței în partea enunțată, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, a casa parțial hotărîrea instanței de fond în partea în care s-a dispus încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei pentru perioada 01.06.2017 - 20.02.2019 și în această parte se va adopta o nouă hotărîre prin care se va respinge pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere, cu menținerea în rest a hotărîrii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019 fără modificări.

În conformitate cu art. 385 lit. a), c), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Danilescu Tatiana, în interesele apelantului SRL „Megavil Grup”.

Se casează parțial hotărîrea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019, în partea în care s-a dispus încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, și în această parte se adoptă o nouă hotărîre, prin care:

Se respinge ca neîntemeiată pretenția ICS „Natur Bravo” SA către SRL „Megavil Grup” privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 700 218,18 lei, pentru perioada 01.06.2017 - 20.02.2019.

În rest, hotărîrea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2019, se menține fără modificări.

Decizia este definitivă și executorie la momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Bulgac Lidia

Panov Ana

Dașchevici Grigore